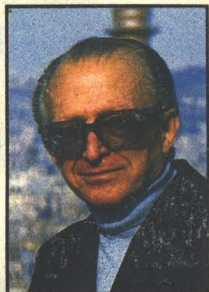

Finalment, el govern espanyol ha decidit adoptar l'amplada de via dels ferrocarrils europeus. Amb peculiaritats —això era inevitable— i uns tics de separatisme des del centre que es produeixen sovint, però que mai no deixen de sorprendre.

El saltiró de la cardina

Resulta que la primera tirada del nou traçat es construirà de Madrid a Sevilla, o sigui en direcció contrària del camí que porta al cor d'Europa. Aquest fet palesament paradoxal ha estat acceptat amb poques protestes. És més: una personalitat política catalana s'ha congratulat públicament de l'acord oficial, sense remarcar la discriminació que suposa.

He dit que el fet havia suscitat escasses protestes, i potser m'hauria de sagnar amb salut per si me n'ha passat alguna per alt. El cas és que l'única que he llegit es deu al meu estimat amic doctor Scòpius, i m'ha complagut tant que aprofito com a títol d'aquestes ratlles una frase que figura en un article seu. Espero que no s'ho prendrà malament.

El doctor Scòpius deia que l'amplada de via europea arribarà a temps per coincidir amb la Fira Universal de Sevilla de l'any 1992, però no per als Jocs Olímpics de Barcelona. El doctor, agudament, feia observar que els europeus que vulguin visitar la mostra andalusa hauran de renunciar, durant uns quants quilòmetres, a la separació entre rails que els és pròpia, i fer el saltiró de la cardina: des de Cervera o Irun fins a Madrid. Allí, a la capital del regne, podran reprendre el bleix al qual els han acostumat els seus trens.

El bo del cas o allò que fa créixer enormement la curiositat, és que els Ferrocarrils de Catalunya, S.A., una companyia creada

l'any 1912, va adoptar l'ample internacional de via perquè tenia el projecte d'enllaçar amb França per la collada de Toses. Dificultats de mena administrativa i d'alta política de defensa van impedir (i sembla que les dificultats continuen) la realització d'aquest propòsit. Com a raó es va invocar des del principi que l'ample de via europeu era un perill en cas de guerra, perquè facilitaria una invasió des del nord. Era un pretext que ha anat perdent consistència amb el pas dels anys, a causa de la modernització galopant dels mitjans bèl·lics. D'altra banda, quan es parla de defensa nacional, no se sap ben bé qui és l'enemic. I això sí que ens ho haurien de dir, perquè la protecció contra unes amenaces desconegudes resulta caríssima per als ciutadans. La confusió és tan grossa que a vegades sembla que els enemics siguem nosaltres mateixos, un contrasentit que no tindria perdó.

Cal tenir en compte, a més, que el món es va desenganyant de les guerres. La distensió entre els dos grans blocs que es reparteixen la influència planetària sembla consolidar-se i en aquest cas perd sentit despendre diners i energies contra fantasmes imaginaris, perquè la *peculiaritat* de l'ample de via europeu començant-lo de Madrid a Sevilla no té, aquesta vegada, motivacions marcial. Dic jo! Més aviat m'atreveria a insinuar que es deu a unes manies seculars, que d'una banda canten les excel·lències d'una gran roda i de l'altra no paren de posar-hi pedres.

Ara que ens preparem per celebrar el mil·lenari de Catalunya, no puc evitar la temptació de repetir, una vegada més, que sento un gran respecte per la nostra història, però que en el meu cas personal no l'he necessitada mai com a reforç del meu nacionalisme. Des que vaig néixer, gairebé cada dia de la meua vida m'han donat un motiu o altre per a establir diferències. Si Catalunya hagués nascut en la mateixa data que el carrilet de Barcelona a Mataró —ja que hem parlat de trens— jo tindria les mateixes conviccions.